אלא לאו בנזירות מרובה וקתני מתחיל ומונה מיד הוא מותיב לה והוא מפרק לה בנזירות בת חמשים יום דיתיב עשרין ואיתילידא ביה צרעת, מגלח צרעתו, והדר יתיב תלתין יומין דנזיר דהא אית ליה גידול שער: מתיב רמי בר חמא נזיר שהיה טמא בספק ומוחלט בספק אוכל

אלא לאו בנזירות מרובה א) וקאמר מתחיל ומונה מיד· מאותו יום שעומד בו ומשלים לאותן ימים שלפני חלוטו אבל ימי חלוטו מיהא אין עולין לו: בנזירות בת חמשים יום כו' א] (א) דלאי אמרת דעולין לא פש ליה כדי גידול שיער לאחר תגלחת צרעתו הלכך ללבתר הכי מיבעי ליה למיתב תלתין יומין ו[ל]נזיר דהא אית ליה גידול שיער: מתיב רמי בר חמא נזיר שהיה טמא בספק ומוחלט בספק· ב) שנטמא (ב) בספק ביום ראשון של נזירות וספק הוא לו אם נחלט ונרפא ביום ראשון של נזירותו: אוכל

היכא דאיתיליד ביה צרעת לסוף עשרה ימים וזה הכלל נזירות מועטת קרי מקום שאין לו למנות רק ל' יום משהתחיל הצרעת עד סוף ימי נזירותו אבל בנזירות מרובה כלומר כשהתחיל צרעתו היה לו למנות עדיין שלשים ושנים או ל' יום או שלשים ושנים ימים לנזירות וכ"ש יותר כגון נזירות בת חמשים ול' או יותר ואיתיליד ביה צרעת בכ' או ודאי לא תוכל לומר דכל ימי צרעתו אין עולים כל עיקר דבמנין הימים העוברים מיהא יעלו לו כגון מי שנדר חמשים ושלשה ויתיב עשרים ואיתיליד ביה צרעת ב] וארבעה עשר יום שלשה מימי צרעתו יעלו ואחד עשר לא יעלו וצריך הוא למנות על ג] [עשרים] ושלשה ל' יום דבפחות לא יהיו לו גידול שער והיינו דנקט והדר יתיב שלשים ימים דנזיר: דהא אית ליה גידול שער· צריך לומר דה"ק ועל נזירות מועטת כי האי לא תקשי לך כדאקשת מעיקרא אלימא בנזירות מועטת הא בעינן גידול שיער וסתור הקודמים דהא אית ליה גידול שער: מתיב רמי בר חמא נזיר שהיה טמא בספק לו אולי נטמא במת ומוחלט בספק אולי הוחלט ומיירי בנזיר ודאי אך הוא ספק אם נטמא במת אם לא וכן הוא ספק אם הוא מצורע מוחלט או לאו· הר"ף: ו] אוכל בקדשים לאחר ששים יום· משום דספק מצורע הוא ואסור לאכול בקדשים עד שיטהר מספק צרעתו ויביא קרבנות מצורע דמחוסר כפורים אסור לאכול בקדשים אבל משום נזירות טמא לא מיתסר בקדשים אע"ג דצריך נמי להביא קרבן משום דאין טומאה יוצאה עליו מגופו לא מיקרי מחוסר כפורים כדאמרינן בפ' ארבעה מחוסרי כפרה (כריתות י') דדוקא במי שטומאתו יוצאה מגופו קרי מחוסר כפורים כיצד נזר נזירות שלשים יום וביום הראשון אירע לו ספק טומאה וספק טומאת צרעת ממש אם פרחה בו צרעת דספק אם בוהק הוא והשתא מיהא בתר דנתרפא לגמרי מזה ושונה וטובל ונטהר מספק טומאת מת ד] אפי' לסוף שבעה בא לו לגלח כדין נזיר טמא או כדין מצורע שנתרפא אומרים לו להמתין מלגלח עד שלשים יום [דאימא] נזיר טהור גמור אתה שלא נטמאת ונזיר טהור אינו מגלח תוך שלשים אלא על הדמים בסוף שלשים יום כשנגמר נזירותו כדכתיב תער לא יעבור על ראשו עד מלאת ימי נזרו לסוף שלשים יום מגלח ומשפטי הבאת קרבנותיו מפורש לקמן בפרק שני נזירים (דף ס') שמביא לפרי מצורע שחוטה ומשולחת וחטאת העוף הבאה על הספק משום ספק נזיר טמא ועולת בהמה משום ספק נזיר טהור [ואע"פ] שאינו יכול לגלח אלא על הדמים ה] [הא אמרינן] דאם גילח על אחד מהם יצא ומתנה עליהם ועדיין אסור לאכול בקדשים דשמא מוחלט היה וטעון עוד תגלחת שנית והבאת קרבנות [כדכתיב] בפרשת מצורע והנה נרפא נגע הצרעת ולקח שתי צפרים ושחט את הצפור האחת על מים חיים ושלח את הצפור החיה וגלח את כל שערו וישב מחוץ לאהלו שבעת ימים והיה ביום השביעי יגלח ורחץ בשרו במים וביום השמיני יקח שני כבשים אחד לעולה ואחד לאשם וכבש אחד לחטאת וזה אי אפשר לגלח סוף שבעה לתגלחת ראשונה כי אולי אינו מצורע אבל נזיר טמא היה וצריך להתחיל ימי נזירותו שלשים יום שנזר כי אותן שלשים יום שמנה לא עלו לנזירותו דקרינא ביה והימים הראשונים יפלו כיון דמספקא לן בנזיר טמא ו] ושלשים יום השניים הם ימי נזירות טהרה וקרינן ביה תער לא יעבור על ראשו עד מלאת ימי נזרו לסוף ששים מגלח ובהך תגלחת שניה ליכא לספוקי בנזיר טמא דמספק נזיר טמא נפק בתגלחת ראשונה עד סוף ל' יום הראשונים אבל בנזיר טהור איכא לספוקי או בתגלחת ימי ספרו של מצורע ומביא עולת בהמה משום ספק נזיר טהור כדי לגלח על הדמים ומתנה עליה למחרת של יום תגלחתו יביא קרבנות מצורע כדי להתירו לאכול בקדשים ומביא חטאת העוף דאינו חטאת בהמה אינו בא על הספק אך יפקיר נכסיו ויביא חטאת העוף כדין מצורע עני והאשם נמי יביא לר"ש דאמר אשם מני לאתנויי ביה כשלמים ולרבנן דר"ש אית להו דהאשם אינו מעכבו לאכול בקדשים ועדיין הוא אסור לשתות יין ולטמאות למתים דשמא מוחלט היה ושני תגלחות הללו שעשה למצורע היו לגמרו ולספרו ואינו עולה לתגלחת נזיר טהור כדאמרינן לקמן בפ' ב' נזירים (שם) לכך טעון עוד שני תגלחות אחד לנזיר טמא ואחד לנזיר טהור לסוף תשעים יגלח שלישית ובהך שלישית ליכא לספוקי במצורע כלל כי אם בנזיר טהור או בנזיר טמא והך תגלחת אי אפשר לגלח אלא עד סוף ל' יום הרי תשעים יום דלא מיבעיא בנזירות מועטת דצריך להמתין ל' משום גידול שער אף לרב חסדא אלא אף בנזירות מרובה כדפרישית ואזיל משום דסבירא דימי צרעתו אין עולין לו כל עיקר ודלא כרב חסדא לכך צריך להמתין לתגלחת שלישית אחר תגלחת שניה כמנין ימי הנזירות ז] (שעבר) אולי נזיר מצורע הוה ולא נזיר טמא ולסוף תשעים כשמגלח שלישית ליכא לספוקי במצורע כלל אלא או בנזיר טהור או בנזיר טמא ויביא עולת בהמה משום ספק נזיר טהור וגלח על הדמים וחטאת העוף משום ספק נזיר טמא ועדיין אסור לשתות יין ולטמאה למתים דשמא מוחלט היה ונזיר טמא ועלו לו שני תגלחות ראשונות לצרעתו והשלישית לנזיר טמא לכך צריך למנות עוד ל' לנזירות טהרה לסוף ל' יגלח ויביא קרבן טהרה לבד ומתנה ביה כדמפרש לקמן בפ' שני נזירים ומותר לשתות יין ולטמאות למתים והיינו דקתני ושותה יין ומיטמא למתים לאחר ק"כ יום: ומדקדק הר"ס דע"כ צריך לומר שהוא מגלח ביום ל' שאם לא היה מגלח עד יום [שלשים ואחד] כשאר נזיר א"כ הוה מגלח תגלחת שניה יום ששים ואחד וא"כ לא היה אוכל בקדשים עד יום ששים ושנים שהרי אחר תגלחת מצורע היה טובל ולא היה יכול להביא קרבנותיו עד למחר כדאמר °לעיל בפ' שלישי (דף יח) גלח בח' מביא קרבנותיו בט' אלא ביום ל' מגלח ומביא אחד מג' קרבנותיו דנזיר טהור עולה או שלמים כדי לגלח על הדמים דאולי נזיר טהור היה ואע"ג דשאר נזיר אינו מגלח עד שלשים ואחד יום היינו מדרבנן דמדאורייתא ביום ל' מצי מגלח לרב מתנה משום דמקצת היום ככולו או לבר פדא דמכ"ט יום נשלם הנזירות והלכך נזיר זה דעדיין אינו שותה ולא מיטמא למתים לא העמידו דבריהם ואוקמה אדאורייתא ושרי ליה לגלח ביום ל' מיהו קשה מתגלחת שלישית דאינו שותה יין ואפי' הכי בשלשים ואחד אלא נראה דמשום אכילת קדשים הקילו בשני תגלחות ראשונות לכתחילה ביום ל'· מהרפ"ש: ה"ג והכי אינו מביא קרבנות נזיר טמא בו ביום דכיון שהוא צריך לטבול אחר התגלחת כדין מצורע שטובל אחר כל התגלחות ומיהו כאינו היא טבילת נזיר טמא ביום שביעי אחר דבנזיר טמא כמי מספקא ליה דהא אינו מביא עד שמיני ולכך אינו יכול להביא קרבנות נזיר טמא עד למחרת יום תגלחתו דהיינו ביום שלשים ואחד וביום שלשים ואחד מביא חטאת העוף כדין נזיר טמא דשמא הוא טמא ולא מוחלט וימנה עוד ל' יום מיום שלשים ואחד שמביא קרבן טומאה וכדרבנן בפ' ג' (שם) דאמר הביא חטאתו אע"פ שלא הביא אשמו מונה ח] יום ששים שהוא יום ל' למנייני ומגלח כדמפרש ולמחרת דהיינו יום ששים ואחד מביא קרבן לצרעתו חטאת העוף כמו מצורע עני ואם עשיר הוא מפקיר נכסיו ומותר לאכול בקדשים דאשמו אינו מעכב לאכול בקדשים לרבנן ולר' שמעון דאמר מביאין קדשים לבית הפסול מביא גם אשם ומתנה כשלמים וזה שכינו (זבחים עו·) ר"ש אומר למחרת מביא אשמו ולוגו ואומר אם מצורע הוא זה אשמו וזה לוגו ואם לאו יהא שלמים ואותו אשם טעון לפון ומתן בהונות ט' הרי למחרת ששים יום דהיינו יום ששים ואחד אוכל בקדשים דכבר גילח ב' תגלחות אם היה מצורע כבר נטהר ומיהא תגלחת שלישית ליכא לפרושי הכי שהרי אינו טובל אחר התגלחת כיון שעשו לו ספיקות של מצורע· וצריך לומר דודאי בב' תגלחות אחרונות אינו מגלח עד יום ל' ואחד ט] (מגלח ל' יום על שלשים ואחד) שמנייט התחיל ביום ששים ואחד ומביא עולת בהמה לגלח על הדמים וגם מביא חטאת עוף משום ספק נזיר טמא כי בתגלחת ראשונה אולי מוחלט היה ולא עלו לו לנזירותו ומתחיל מנייט מיום [ששים] ואחד ומשלים חמשים ותשעה יום על ששים ואחד שהן מאה ועשרים יום ומגלח ביום קכ"א שהוא ל' ואחד יום למנייט ומביא קרבן טהרה לבד ומותר ביום קכ"א לשתות יין י] ומשלים נזירותו ויש ליתן טעם בדבר דדוקא בשני תגלחות ראשונות דאיכא לספוקי בספק מצורע הקילו להיות ביום ל' אבל בשתים אחרונות שאין עליו עוד ספק מצורע השוו לשאר נזיר שמגלח ביום שלשים ואחד ולכך קאמר ושותה ביין ומטמא למתים אחר ק"כ יום: ותני עלה [בד"א] בנזירות מועטת דאז די לו בק"כ אבל בנזירות בת שנה אוכל בקדשים לאחר שתי שנים· כדפרישית שממתין מלגלח ראשונה עד שנה דשמא נזיר טהור היה ושניה עד שתי שנים דשמא לא היה מוחלט אלא נזיר טמא שלישית עד שלש שנים דשמא מוחלט היה ולא טמא מת· רביעית עד ארבע שנים דשמא מוחלט וטמא מת היה וגילח ראשונה ושניה לצרעתו שלישית לנזיר טמא רביעית לנזיר טהור:

*) שייך לדף נו·

ה"ג

שער אחר שגילח לצרעתו וקתני מתחיל ומונה מיד ואינו מבטל את הקודמים אלא על הקודמים הוא מתחיל למנות להשלים נזירותו: בנזיר בת נ' יומי איירי מתני' · והיינו נזירות מועטת דרב חסדא והכי קאמר לא שנו אלא בנזיר מועטת כלומר כשהתחילו ימי צרעתו לא נשאר לו מימי נזירותו אלא נזיר מועטת דהיינו ל' יום דאין נזיר פחות מל' יום: והדר יתיב ל' יום להשלים נזירותו דהא אית ליה גידול שער ולכך דין הוא שלא יסתור הקודמים וגם אין עולה לו דבעי' גידול שער· אבל בנזיר מרובה כגון שנדר פ' יום ולסוף כ' יום נתנגע· ונטהר וגילח לסוף ל' יום לנגעו מסלק סלקי ליה כיון שנשאר מנזירותו כדי גידול שער. ולפעמים עולים מקצתן כגון אם שהה בנגעו מ' או נ' יום: נזיר שהיה טמא בספק ספק אם נטמא במת וספק אם הוא מצורע מוחלט צ"ע במסכת נגעים היכי משכחת לה ספק מוחלט דתנן רפ"ק דנגעים כל ספק נגעים טהור חוץ מזה ועוד אחר והנך ב' הם טמאים ודאי · ותנן נמי בההוא פרקא כל ספק נגעים בתחילה טהור ומשנזקק לטומאה ספקו טמא : אוכל בקדשים אחר ששים יום אבל קודם לכן לא דס' מצורע הוא ועד שיביא כפרתו אסור לאכול בקדשים אבל משום ספק נזיר טמא לא מיתסר בקדשים דלא מיקרי מחוסרי כפרה לאסר בקדשים אלא מי שטומאה יוצאת עליו מגופו כדאי' פ"ד מחוסרי כפרה · כיצד נזיר ל' יום וביום הראשון אירע לו ס' טומאת מת וספק צרעת· מזה ושונה וטובל וטהור מטומאת מת בא לו לגלח כדין נזיר טמא או כדין מצורע שנתרפא אי' לו המתן עד ל' יום דשמא נזיר טהור הוא ולא מצורע ונזיר טהור אינו מגלח אלא על הדמים דכתיב תער לא יעבור על ראשו עד מלאת ימי נזרו: לסוף ל' יום מגלח ספק תגלחת מצורע ספק נזיר טמא ספק נזיר טהור ומביא ב' צפרין כדין תגלחת של ימי חלוטו · וחטאת העוף הבאה על הספק משום ספק נזיר טמא ועולת בהמה משום ספק נזיר טהור כדי לגלח על הדמים (ולמחרת יום תגלחתו) דאמרינן אם גילח על א' משלשתן יצא ומתנה עליה שאם לא הגיע זמנו לגלח שתהיה עולת נדבה)בא לו לגלח שנית אחרי ז' ימי ספרו אי' לו המתן שמא נזיר טמא היה ולא מצורע וצריך למנות ל' יום לנזירות טהרה · אחר ל' יום מגלח ספק תגלחת של ימי ספרו ספק נזירות טהור ומביא עולת בהמה משום ס' נזיר טהור כדי לגלח על הדמים ולמחרת יום תגלחתו מביא קרבן מצורע כדי להתירו בקדשים ומביא חטאת העוף דחטאת בהמה אינה באה על הספק או יפקיר נכסיו ויביא חטאת העוף כדין מצורע עני · ואשם לר"ש דאמר דמצי לאתנויי בשלמים ולרבנן דר"ש אשם אינו מעכבו מלאכול בקדשים · ועדיין הוא אסור לשתות וליטמא למתים דשמא מוחלט היה ותגלחת מצורע אינו עולה לו לתגלחת נזיר טהור ולא לתגלחת נזיר טמא כדאמר לקמן בפ"ב נזירים וטעון עוד ב' תגלחות א' לנזיר טמא וא' לנזיר טהור ובתוך ל' א"א לו לגלח דשמא מוחלט היה ולא נזיר טמא ולאחר ל' יום מגלח ס' נזיר טהור וס' נזיר טמא ומביא חטאת העוף לס' נזיר טמא ועולת בהמה לגלח על הדמים ומתנה ועדיין אסור לשתות יין ולטמא למתים דשמא מוחלט וטמא היה ולאחר ל' יום מגלח ומביא קרבן הנזיר טהור ושותה

א) נראה דצ"ל ולמחרת יום תגלחתו מביא חטאת העוף הבא על הספק בא לו כו'.

ר"ע ב' תגלחת מצורע

לקמן סב:

◆

נוסחת הריב"ן

א) וקתני: ב) ומוחלט בספק· ספק הוא לו אם כו' וכשאר ליתא :

◆

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה בנזירות בת חמשים יום דיתיב עשרים ואתילידא ביה צרעת דמגלח לצרעתו וימי חלוטו אין עולין לו דאי אמרת דעולין וכו' ל' יומין דנזיר : (ב) ד"ה מתיב וכו' שנטמא במת בספק :

◆

גליון הש"ס

תוס' ד"ה ומדקדק הר"ס כדאמר לעיל בפ"ג · נ"ע פרק שני דף מד ע"ב

◆

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] רש"י ד"ה בנזירות בת חמשים יום וכו' דיתיב עשרין דאי אמרת וכו' הלכך אין עולין דלבתר וכו' כצ"ל : ב] תוס' ד"ה (מעבר לדף) הוא מותיב וכו' וארבעה עשר יום מימי צרעתו ג' יעלו כצ"ל : ג] בא"ד ואחד עשר וכו' וצריך וכו' על עשרים · תיבת עשרים נמחק וצ"ל חמשים ושלשה עד ל' וכו' כצ"ל : ד] ד"ה אוכל וכו' ונטהר מספק טומאת מת אפי' · נמחק תיבת אפי' וצ"ל אם לסוף וכו' עד שלשים יום דשמא נזירו וכו' כצ"ל: ה] בא"ד ואע"פ שאינו יכול לגלח אלא על הדמים הא אמרינן · תיבות הא אמרינן נמחקו וצ"ל ואמרינן דאם וכו' כצ"ל: ו] בא"ד כיון דמספקא לן בנזיר טמא א"כ שלשים יום וכו' כצ"ל: ז] בא"ד כמנין ימי הנזירות אולי מיר וכו' כצ"ל: ח] ד"ה ומדקדק הר"ס וכו' אע"פ שלא הביא אשמו מונה ויום ששים וכו' למניט מגלח וכו' כצ"ל: ט] בא"ד וצ"ל דודאי וכו' עד יום שלשים ואחד מגלח שלשים יום על שלשים ואחד . מן תיבת מגלח כתוא עד ואחד נמחק· וצ"ב ומגלח יום תשעים ואחד וכו' כצ"ל : י] בא"ד ביום קכ"א לשתות יין ומשלים וכו' כצ"ל :